

**ZARZĄD GŁÓWNY
POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA**

w 2004 ROKU

I. Wstęp

W 2004 r. Polski Czerwony Krzyż obchodził jubileusz 85. lecia nieprzerwanej działalności. Jubileusz został uczczony codzienną, rzetelną pracą struktur, pracowników i wolontariuszy przekładającą się na wymierne efekty w realizacji priorytetowych zadań statutowych, przede wszystkim na rzecz najbardziej potrzebujących. Odbłyły się także imprezy okolicznościowe. Wśród nich należy wymienić uroczystości w Piotrkowie Trybunalskim, 8 maja 2004 r. inauguracyjne obchody 85. lecia działalności Organizacji, w trakcie których odsłonięto tablicę pamiątkową na Zamku Królewskim w Piotrkowie Trybunalskim, dokąd po Powstaniu Warszawskim przeniesiono siedzibę Zarządu Głównego PCK oraz szpital z rannymi powstańcami. Ponadto w Koszalinie odbyła się uroczystość nadania skwerowi imienia PCK i z tej okazji odsłonięto obelisk, podobna uroczystość odbyła się w Dylagówce (woj. podkarpackie) gdzie imię PCK otrzymała Szkoła Podstawowa. W Lublinie 20 listopada 2004 r. odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą pamięci Ludwika Christiansa – pełnomocnika Zarządu Głównego PCK na okręg lubelski, w latach 1940-1944, późniejszego prezesa Zarządu Głównego PCK. Uroczystościom tym towarzyszyła mini sesja historyczna poświęcona 140 leciu Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, sylwetce Ludwika Christiansa, historii i współczesności honorowego krwiodawstwa oraz wręczenie sztandaru Lubelskiemu Zarządowi Okręgowemu PCK. Dzięki społecznym inicjatywom ufundowane zostały sztandary również dla Kujawsko-Pomorskiego Zarządu Okręgowego PCK w Bydgoszczy oraz Zarządu Rejonowego PCK w Dębicy, który obchodził 75 lecie działalności Polskiego Czerwonego Krzyża w tym rejonie. Ponadto Zarząd Rejonowy PCK w Jarocinie został wyróżniony przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego.

Ważnym wydarzeniem dla Organizacji było zatwierdzenie Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 października 2004 r. znowelizowanego statutu, który wprowadza wiele zmian. Znacznie poszerza cele statutowe PCK, co umożliwia realizowanie różnorodnych programów i wzbogaca ofertę Organizacji, precyzyjnie określa obowiązki członka PCK i możliwości skutecznego zdyscyplinowania do wykluczenia z Organizacji włącznie, wprowadza kategorię wolontariuszy PCK, nie będących członkami oraz możliwości nadania tytułu darczyńcy PCK, osobom, które systematycznie wspierają PCK. Statut wprowadza także inne, ważne zmiany, takie jak: po raz pierwszy w strukturze PCK – pion operacyjnego zarządzania, nadając Dyrektorowi Generalnemu ZG i dyrektorom zarządów okręgowych PCK określone kompetencje do kierowania i zarządzania oraz ustala, że prezes i wiceprezes zarządu PCK na każdym poziomie nie może być etatowym pracownikiem Organizacji, nie może też łączyć tej funkcji, pochodzącej z wyboru z funkcją na wyższym poziomie organizacyjnym. Ponadto statut wprowadza Zjazdy na poziomie krajowym, okręgowym i rejonowym, raz na 4 lata a także precyzyjnie określa liczbę składów osobowych, rolę i kompetencje komisji rewizyjnych, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Należy dodać, że w statucie przewidziano opracowanie i wprowadzenie dokumentów dyscyplinujących organy statutowe PCK i ich członków.

Rok 2004 był dla Polskiego Czerwonego Krzyża bardzo ważny ze względu na wspomniany wyżej statut, ponadto decyzje Krajowej Rady Reprezentantów PCK w sprawie zgody na ubieganie się przez Organizację o status organizacji pożytku publicznego, a także ustalenia dot. przypadającej na 2005 r. kampanii sprawozdawczo-wyborczej, harmonogramu wprowadzania nowego statutu.

W 2004 r. Zarząd Główny PCK, przy współpracy i finansowym wsparciu Międzynarodowej Federacji Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca rozpoczął realizację bardzo ważnego dla całej Organizacji - Programu Rozwoju Organizacyjnego, tzw. PRO. Realizacja tego programu będzie wymagała ogromnego wysiłku organizacyjnego i intelektualnego działaczy i pracowników wszystkich struktur Organizacji, ale efekt końcowy powinien być satysfakcjonujący, ponieważ celem programu jest zbudowanie nowoczesnej, mobilnej Organizacji, stabilnej finansowo, z jasno określoną wizją sposobu realizacji własnej misji. Szczególnie ważne są elementy programu dot. systemu finansowo-księgowego, rozwoju promocji i komunikacji, zasobów ludzkich oraz pozyskiwania dochodów.

Kolejnym programem, finansowanym ze środków zaprzyjaźnionych stowarzyszeń CK jest "PCK w Zjednoczonej Europie".

Bardzo istotne dla Polskiego Czerwonego Krzyża, świadczące o nowoczesnym podejściu do działania, a przede wszystkim o ogromnych możliwościach pracowników Zarządu Głównego PCK było przygotowanie projektów unijnych, na których realizację PCK otrzyma środki w 2005 r. - programy "@lterCamp" i "INTEGRA", w ramach Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

II. Stany organizacyjne.

Na koniec 2004 r. stan Organizacji przedstawiał się następująco:

Zarząd Główny,
16 zarządów okręgowych PCK,
315 zarządów rejonowych PCK,
6.335 kół szkolnych, akademickich, grup SIM, zrzeszających 111.882 członków,
580 kół zakładowych, środowiskowych, zrzeszających 13.702 członków
1.567 klubów Honorowych Dawców Krwi PCK, zrzeszających 24.499 członków

W realizację zadań statutowych bardzo aktywnie włączali się wolontariusze:

102.788 w środowiskach dziecięco-młodzieżowych,
25.844 w kołach dorosłych,
145.103 w klubach honorowych dawców krwi,

III. Działalność programowa

III 1. Działalność opiekuńcza

Jednym z najważniejszych zadań statutowych Polskiego Czerwonego Krzyża jest działalność opiekuńczo-socjalna na rzecz osób w trudnej sytuacji materialnej, bezdomnych bezrobotnych, starszych, chorych, samotnych. Jak każdego roku, również w 2004 r. działalność była prowadzona zarówno na zlecenie samorządów, jak i ze środków własnych.

Wśród form działalności opiekuńczo socjalnej należy wymienić: sprawowanie opieki nad chorym w domu, pomoc sąsiedzka, prowadzenie domów opieki, noclegowni i schronisk dla bezdomnych, domów interwencji kryzysowej, opieka nad dziećmi i młodzieżą z rodzin dysfunkcyjnych, dożywianie, itd.

W 2004 roku:

- objęto opieką sióstr PCK 12.742 osoby,
- prowadzono 142 punkty opieki PCK,
- podpisano 193 umowy z samorządami, na sprawowanie opieki nad chorym w domu,

- prowadzono 71 różnego rodzaju ośrodków opiekuńczych PCK, z których opieki skorzystało 6.519 osób,
- udzielono socjalnej pomocy doraźnej 456.409 osobom,
- wydano łącznie 474.675 posiłków,

Łączna kwota, jaką zarządy okręgowe i rejonowe PCK pozyskały i wydały, wyniosła:

- **na dożywianie - 1.121.973 zł,**
- **na socjalną pomoc doraźną - 15.017.067 zł.**

Udzielanie pomocy potrzebującym było możliwe również dzięki pozyskanym darom rzeczowym krajowym i zagranicznym. **Ogółem przyjęto 1.258.947 kg darów z zagranicy wartości 12.947.292 zł. oraz 555.400 kg darów krajowych wartości 4.405.285 zł.**

Okazją do pozyskiwania środków finansowych i darów na pomoc socjalną były różnego rodzaju akcje (np. "Czerwonokrzyska Gwiazdka, "Wielkanoc z PCK", „Kampania Walki z głodem, "Wyprawka dla Żaka") oraz programy, kierowane do wybranych grup odbiorców (dzieci, osoby niepełnosprawne, bezdomne, starsze) realizowane przez zarządy okręgowe i rejonowe PCK przez cały rok.

Wśród wielu inicjatyw podejmowanych i realizowanych przez zarządy okręgowe i rejonowe należy wymienić prowadzenie różnych **ośrodków opiekuńczych** takich jak noclegownie, jadłodajnie, domy opieki, czy Domy i Centra Interwencji Kryzysowej, Schroniska dla kobiet z dziećmi – ofiar przemocy (Słupsk, Ruda Śląska, Kielce, Ostrów Wielkopolski).

We wrześniu 2004 r. Zarząd Główny PCK uzyskał z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotację w wysokości 250.000 zł na realizację programu **"Bezdomność"**, do którego przystąpiło 12 zarządów okręgowych PCK.

Innym programem o charakterze socjalnym realizowanym przez 7 zarządów okręgowych PCK był **Program Humanitarno - Socjalny (HSP)** skierowany do osób pochodzenia romskiego urodzonych przed 8 maja 1945 r., finansowany ze środków Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM). Programem objęto 492 osoby, wydatkowano środki na realizację projektu w wysokości 246.751,07 \$.

W 2004 r. realizowano **Europejski Program Pomocy Najbardziej Potrzebującym – PEAD**, który zakłada przekazanie nadwyżek żywnościowych dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Unii. Program był realizowany przez 4 organizacje: Federacja Polskich Banków Żywności, Caritas Polska, Polski Czerwony Krzyż i Polski Komitet Pomocy Społecznej. Ogólna pula pomocy żywnościowej w postaci ryżu, makaronu i mleka w proszku wyniosła 10.000 ton, wartości 24 mln EUR, z czego PCK otrzymał 12 %, czyli 1.200 ton, wartości 13.744.800 zł. W programie uczestniczyły też 3 magazyny PCK – w Zgierzu, Słupsku i Wrocławiu, które otrzymywały zwrot kosztów administracyjnych poniesionych w związku z realizacją programu.

III 2. Promocja honorowego krwiodawstwa.

Zadanie to było realizowane w ramach Programu Współpracy Ministerstwa Zdrowia i organizacji pozarządowych, zgodnie ze złożoną przez PCK ofertą i podpisaną umową. Celem programu jest promowanie i organizowanie honorowego krwiodawstwa jako podstawowego warunku osiągnięcia samowystarczalności Polski w krew i jej składniki. Realizacja tego celu polegała m.in. na zachęcaniu do oddawania krwi, podkreślaniu jej roli w ratowaniu życia i zdrowia poprzez prowadzenie intensywnych działań promocyjnych i organizacyjnych skierowanych do określonych grup społecznych (np. młodzież, środowiska wiejskie, małomiasteczkowe).

W efekcie podejmowanych działań, w 2004 r., służba krwi pobrała 428.820 litrów krwi od dawców honorowych, **w tym 225.285 litrów od 169.602 członków i wolontariuszy 1.567 klubów HDK PCK. W całym kraju zorganizowano 3.935 otwartych akcji poboru krwi, w czasie których 115.047 osób oddało krew.**

W ramach działań promocyjnych organizowane były, także przez kluby HDK PCK, różnego rodzaju imprezy, akcje, szczególnie w środowiskach młodzieżowych. W sumie odbyło się 2000 prelekcji i spotkań, często poprzedzających zbiorowe oddawanie krwi, w których wzięło udział ponad 121.870 osób. Odbył się także rejonowy i okręgowy etap Ogólnopolskiego Turnieju Szkół ponadgimnazjalnych i policealnych ph. "Młoda krew ratuje życie", do którego przystąpiło ponad 450 szkół.

Warto podkreślić, że dzięki staraniom Krajowej Rady HDK do tzw. ustawy zdrowotnej wprowadzony został zapis przywracający uprawnienia do nieodpłatnego otrzymywania przez zaśluzonych honorowych dawców krwi żelaza i preparatów witaminowych.

Najbardziej zasłużeni honorowi dawcy krwi zostali wyróżnieni odznaczeniami państwowymi (608 osób) odznakami "Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi" (w sumie 3 stopni – 16.150 osób) i innymi wyróżnieniami (3.137 osób).

III 3. Pomoc dla ofiar klęsk żywiołowych i katastrof w kraju i za granicą.

Bardzo istotne jest przygotowanie Organizacji do udzielania pomocy poszkodowanym w wyniku klęsk i katastrof. Polega ona na posiadaniu i stosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, uczestniczeniu w strukturach administracyjnych powołanych do takich celów, a także na prowadzeniu magazynów interwencyjnych oraz tworzeniu Grup Pomocy Humanitarnej, których jednym z podstawowych zadań jest pomoc osobom poszkodowanym w wyniku wystąpienia klęski lub katastrofy. Działania dotyczące Grup prowadzone są przy wsparciu - od lat - Niemieckiego Czerwonego Krzyża. W 2004 r. w tym zakresie przeszkolono Grupy w województwach lubuskim i warmińsko-mazurskim.

W czerwcu ubiegłego roku członkowie Grupy Pomocy Humanitarnej z Nowego Sącza pojechali do Hesji, na organizowany przez Niemiecki Czerwony Krzyż - Zarząd Landu Hesji - "Hessen Tag". W trakcie tego święta wraz z wolontariuszami NCK przygotowywali posiłki dla uczestników imprezy. W styczniu 2004 r. NCK przekazał PCK samochód terenowy TOYOTA, który ostatecznie otrzymał Mazowiecki Zarząd Okręgowy PCK, a w maju 2004 r. 100 urządzeń do osuszania zalanych w wyniku powodzi domów – przekazane do magazynu interwencyjnego PCK w Lublinie.

Aktualnie Polski Czerwony Krzyż prowadzi 13 magazynów interwencyjnych okręgowych i 17 rejonowych, przygotowanych do udzielenia jednorazowej pomocy 10.760 osobom. W 2004 r. udzielono takiej pomocy 503 osobom.

Poza działaniami na terenie kraju Polski Czerwony Krzyż uczestniczy w międzynarodowej pomocy humanitarnej. Na początku 2004 r. organizowaliśmy **pomoc dla ofiar trzęsienia ziemi w Iranie**, w sumie na konto zbiórki publicznej, ogłoszonej na ten cel, która trwała do końca czerwca 2004 r. wpłynęło 632.696,31 zł. W ramach pomocy zostały zorganizowane dwa transporty z 1.322 kocami i 1.390 śpiworami wartości, w sumie 148.158,47 zł. Pozostała ze zbiórki publicznej kwota 484.537,84 zł została przekazana na konto Międzynarodowej Federacji Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca z przeznaczeniem na dalszą pomoc poszkodowanym.

Ponadto prowadziliśmy **zbiórkę publiczną na rzecz ofiar ataku terrorystycznego w Biesłanie**, w Północnej Osetii. Zebrana kwota 101.600,54 zł została przekazana do Międzynarodowej Federacji Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca, na pomoc poszkodowanym.

Rok 2004 zakończyliśmy ogłoszeniem apelu do społeczeństwa o wsparcie działań Międzynarodowego Ruchu CK i CP na rzecz ofiar trzęsienia ziemi i tsunami w Zatoce Bengalskiej. Akcja ta będzie trwała do końca czerwca 2005 r.

III 4. Szkolenie w zakresie pierwszej pomocy

Obowiązujący w PCK system szkoleń z zakresu pierwszej pomocy został zatwierdzony uchwałą ZG PCK w dniu 8.01.2004 r.

W 2004 r. **przeprowadzono 2.484 kursy dla młodzieży, na których przeszkolono 48.054 osoby oraz 1.239 kursów dla dorosłych – przeszkolono 16.023 osoby.** W tym przeszkolono 400 żołnierzy z zakresu 16 godzinnego kursu podstawowego oraz kursu dla kierowców – w ramach umowy z MON, a także kontynuowano kursy dla pracowników stacji benzynowych, w ramach umowy z PKN ORLEN.

Praktyczną znajomość udzielania pierwszej pomocy można sprawdzić także w trakcie Mistrzostw Pierwszej Pomocy PCK. W zawodach na terenie całego kraju – na poziomie rejonowym brało udział 1309 zespołów ratowniczych, a na poziomie okręgowym 226. XII Krajowe Mistrzostwa Pierwszej Pomocy odbyły się 30 maja 2004 r. w Kawęczynie pod Warszawą. Pierwsze miejsce zdobył zespół z Wejherowa (woj. pomorskie).

Centrum Edukacji Pierwszej Pomocy ZG PCK przeprowadziło 18 kursów podstawowych z certyfikatem, na których przeszkolono 210 osób. Ponadto zorganizowało w Mszanie Dolnej, 23 i 24 października warsztaty dla instruktorów pierwszej pomocy, w trakcie których poinformowano o nowych kryteriach udzielania pierwszej pomocy, przeprowadzono szkolenie instruktorów w zakresie pozoracji urazów. Natomiast 27 i 28 listopada, w Zgierzu, odbył się kurs dla 12 instruktorów pierwszej pomocy, zakończony egzaminem na Instruktora Pierwszej Pomocy PCK.

Od 4 do 12 września 2004 r. obchodzony był w całym kraju Światowy Dzień Pierwszej Pomocy. Z tej okazji w Warszawie 4 września na Bemowie, w trakcie pikniku, zorganizowano pokazy pierwszej pomocy poszkodowanym w wyniku upozorowanego wypadku samochodowego, a 11 września pokaz ewakuacji budynku (siedziba ZG PCK) po wybuchu gazu. W tym pokazie uczestniczyli ratownicy PCK, Państwowej Straży Pożarnej i Pogotowia Ratunkowego. W ramach Centrum Edukacji Pierwszej Pomocy, w 2004 r. przygotowywany był program nauczania pierwszej pomocy przez internet, finansowany ze środków Funduszu Cesarzowej Schoken.

III 5. Promocja zdrowia

W 2004 r. przeprowadzono ogółem 27.574 akcji prozdrowotnych w których uczestniczyło 629.706 osób. Większość tych działań była prowadzona wśród dzieci i młodzieży. Najpopularniejsze formy promowania zdrowia i zdrowego stylu życia to pogadanki (19.459), konkursy (3.502), szkolenia (2.063). Główne tematy to: higiena, profilaktyka antynikotynowa, antynarkotykowa, antyalkoholowa, zasady zdrowego żywienia, zapobieganie HIV/AIDS.

Po raz dwunasty odbyła się Ogólnopolska Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia, w której startowało 24.834 uczestników, w kategoriach: gimnazjum i szkoły ponad gimnazjalne z 1.309 szkół w 15 województwach. Ponadto 3.637 uczestników z 263 szkół uczestniczyło w etapie szkół podstawowych. Centralny etap Olimpiady odbył się w Ośrodku Szkoleniowym PCK w Zgierzu, 12-14 listopada 2004 r. Uczestniczyło w nim 14 gimnazjalistów i 11 uczniów szkół ponad gimnazjalnych wraz z opiekunami. Etap ten obejmował test z wiedzy o zdrowym stylu życia oraz wiedzy o historii Ruchu CK i CP, PCK i MPH, praktyczny sprawdzian umie-

jętności udzielania pierwszej pomocy oraz ocenę prezentowanej akcji promującej zdrowie, przeprowadzonej samodzielnie przez zawodnika w jego środowisku lokalnym.

Zarządy rejonowe i okręgowe PCK kontynuowały kampanię "Prawda o AIDS. Przekaż ją dalej", której celem jest wskazanie problemów osób zakażonych HIV i chorych na AIDS, zmanifestowanie solidarności z nimi, uświadomienie ryzyka zakażenia a także zachęcanie do otwartych dyskusji na ten temat. 1 grudnia w całym kraju odbyło się kilka tysięcy akcji edukacyjnych: pogadanek, wystaw, konkursów plastycznych. Kulminacją działań były przemarsze ze świecami i układanie znaku solidarności z osobami chorymi na AIDS.

25-28 września, w Krakowie odbyła się VIII Międzynarodowa Konferencja Europejskich Sieci Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża w zakresie tematyki HIV/AIDS (ERNA), współorganizowana przez PCK i Sekretariat ERNA. W Konferencji uczestniczyli przedstawiciele 30 Stowarzyszeń Narodowych Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, reprezentanci MFCKiCP z Genewy i Budapesztu, Zarząd ERNA, reprezentanci organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką HIV/AIDS oraz Krajowe Centrum ds.AIDS. Tematyka konferencji obejmowała rolę CK i CP w Redukcji Szkód, pracę z osobami z grup podwyższonego ryzyka, rolę CK i CP w śledzeniu i kontroli rozwoju gruźlicy (zależność między TB, a HIV/AIDS), stygmatyzację i dyskryminację zakażonych HIV i chorych na AIDS.

III 6. Upowszechnianie Międzynarodowego Prawa Humanitarnego

W 2004 roku z zakresu upowszechniania, przeprowadzono 168 specjalistycznych kursów, seminariów i warsztatów dla młodzieży, w których uczestniczyło 5.246 osób oraz 2 dla dorosłych, w których uczestniczyło 26 osób. Odbyły się 2.972 odczyty, prelekcje, pogadanki dla 76.150 młodych osób i 222 dla dorosłych z udziałem 8.603 osób. Przeprowadzono 464 konkursy i olimpiady dla młodzieży, w których wzięło udział 11.036 osób i 3 konkursy dla dorosłych, w których wzięło udział 137 osób. Ponadto zorganizowano 1.231 wystaw dla młodzieży i 68 wystaw dla dorosłych oraz 306 innych przedsięwzięć skierowanych do 12.860 osób.

28 marca – 2 kwietnia 2004 r., w Domu Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury, w Radziejowicach odbyła się pod patronatem honorowym Ambasadora Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Konfederacji Szwajcarskiej pana Andre von Graffenried - VIII Polska Szkoła Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Konfliktów Zbrojnych. Organizatorem Szkoły był Zarząd Główny PCK - Komisja i Ośrodek Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, przy wsparciu finansowym Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Kultury i Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża. W Szkole wzięły udział 32 osoby, w tym: 11 pracowników PCK, 9 przedstawicieli służb mundurowych, 12 studentów uczelni cywilnych.

Z kolei od 5 do 15 lipca w Mądralinie k/Otwocka odbyła się XXII Warszawska Szkoła Letnia MPH, w której wzięło udział 40 uczestników z 31 krajów. Szkoła była współorganizowana i współfinansowana przez PCK i MKCK. Zajęcia w języku angielskim według metody: wykład - praca w grupach – dyskusja plenarna, prowadzili specjaliści w zakresie mph (m.in. Theodor Meron, Marco Sassoli), natomiast słuchaczami byli studenci i doktoranci prawa oraz pracownicy i wolontariusze CK, organizacji pozarządowych, w tym 10 osobowa grupa z republik dawnego ZSRR.

W 2004 r. Ośrodek Upowszechniania MPH prowadził bardzo szeroką działalność wydawniczą. Przygotowano trzy wkładki tematyczne do "Przeglądu Czerwonokrzyckiego" - "Dzieci a wojna", "Kobiety a wojna" oraz "Położyć kres erze min". Ponadto wydano folder dotyczący Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża – "Poznajmy MKCK", przewodnik ochrony znaku, ulotkę związaną z kampanią na rzecz zakazu min przeciwpiechotnych. Przetłumaczono i wydano materiały z Konferencji i Rady Delegatów Międzynarodowego Ruchu

CK i CP oraz dokonano korekty i dodrukowano Regulamin używania znaku czerwonego krzyża i czerwonego półksiężyca.

W końcu lipca 2004 r. rozstrzygnięto konkurs prac naukowych im. Prof. Remigiusza Bierzanka. Jury przyznało 3 nagrody w konkursie prac magisterskich oraz wyróżniło jeden doktorat i jedną pracę podyplomową.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono cztery szkolenia nt. ochrony znaku:

- w trakcie VIII Polskiej Szkoły MPH i Konfliktów Zbrojnych w Radziejowicach,
- dla nowych pracowników ZG PCK (2 sierpnia),
- dla przedstawicieli Okręgowych Rad HDK, (w Lublinie 19 listopada),
- dla pracowników ZG PCK, zarządów okręgowych i rejonowych PCK, Policji, Prokuratury Krajowej i Urzędu Patentowego (13 grudnia),

Komisja ds. Ochrony Znaku, która odbyła 3 posiedzenia, opiniowała wnioski o użyczenia znaku oraz podejmowała interwencje w sprawach o nadużycie znaku. Podjęto także rozmowy z Urzędem Patentowym w sprawie nie rejestrowania znaków będących naśladownictwem znaku CK. Interweniowano w Zarządzie Wojskowej Służby Zdrowia w sprawie podwójnego oznaczenia ambulansów służb medycznych polskiego kontyngentu w Iraku.

W 2004 r. rozpoczęto wprowadzanie programu Odkrywamy Prawo Humanitarne do szkół. W lutym program uzyskał akceptację Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu i został wpisany na listę programów dopuszczonych do realizacji w szkole. W maju zakończyły się prace nad tłumaczeniem materiałów pomocniczych dla nauczycieli oraz stworzeniem polskiej wersji podręcznika. Pierwsze szkolenie dla nauczycieli uczestniczących w pilotażu programu odbyło się na przełomie maja i czerwca 2004 r. Wzięło w nim udział 44 uczestników z 30 szkół województwa mazowieckiego. Drugie szkolenie, tym razem z udziałem 49 osób odbyło się 16 września. Od października do grudnia prowadzony był pilotaż programu z udziałem przeszkolonych wcześniej nauczycieli.

III 7. Działalność młodzieżowa.

Ruch młodzieżowy PCK stanowi najliczniejszą rzeszę członków i wolontariuszy Organizacji. Ich aktywność widoczna jest w niemal wszystkich kierunkach statutowych, takich jak:

- działania w zakresie pomocy socjalnej dla rówieśników, udział w akcjach takich jak: "Wyprawka dla Żaka", "Gorączka Żłota", "Czerwonokrzyńska Gwiazdka", czy "Wielkanoc z PCK",
- udział w akcjach promujących honorowe krwiodawstwo, oddawanie krwi przez młodzież pełnoletnią,
- upowszechnianie zasad CK i międzynarodowego prawa humanitarnego,
- szkolenie się w zakresie pierwszej pomocy, działanie w Młodzieżowych Zespołach Ratownictwa PCK,
- organizowanie akcji promujących zdrowy styl życia, udział w Olimpiadzie
- udział w obchodach Tygodnia PCK.

Jak każdego roku, także i w 2004 - Polski Czerwony Krzyż zorganizował wypoczynek dzieci i młodzieży. **W sumie zorganizowano 107 turnusów kolonijnych i obozowych dla 4.773 uczestników (dzieci i młodzież) oraz 46 półkolonii dla 2.565 uczestników.** 57 turnusów miało charakter socjalny, wzięły w nich udział dzieci i młodzież z rodzin ubogich. Ponadto zorganizowano 12 turnusów obozów kontaktowych oraz 14 obozów szkoleniowych, w których wzięło udział 481 uczestników a także 24 inne formy wypoczynku dla 1.098 osób.

W ramach wypoczynku letniego i przygotowania liderów młodzieżowych już po raz drugi, w Sulejowie, zorganizowano ogólnopolski obóz dla Społecznych Instruktorów Młodzieżowych PCK, w którym wzięło udział 60 członków grup SIM PCK. Ponadto przedstawiciele

młodzieży PCK uczestniczyli w międzynarodowych obozach letnich w Niemczech (Bad Munstereifel – 7 osób reprezentujących Zarządy Rejonowe PCK w Brodnicy, Bydgoszczy, Toruniu i Zielonej Górze), w Szwajcarii (2 osoby z ZR PCK w Łławie i Słupcy) oraz w USA – 2 osoby z ZR PCK w Toruniu.

Kontynuowano realizację programu “Super Wiewiórka – przyjaciółka Oli i Kuby”. Przygotowano także i przeprowadzono pilotaż programu “Przeciwdziałanie przemocy i dyskryminacji w społeczeństwie”, którym objęte zostały okręgi: dolnośląski, lubelski, łódzki, warmińsko-mazurski. Został opracowany także podręcznik z materiałami metodycznymi i ćwiczeniami.

W 2004 r. została przeprowadzona III edycja Konkursu na Teatrzyki Szkolne o Tematyce Czerwonokrzyżskiej. Do ścisłego finału zakwalifikowało się 5 zespołów (z Janikowa, Krosna, Piotrkowa Trybunalskiego, Starych Bielic i Szubina).

III 8. Współpraca międzynarodowa.

W 2004 r. Polski Czerwony Krzyż utrzymywał ścisłe kontakty z Międzynarodową Federacją Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycą oraz z Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża, w tym z Regionalnymi Delegaturami obu tych instytucji w Budapeszcie. Odbyło się kilka wizyt delegatów MF CK i CP i MKCK w ZG PCK, a pracownicy i wolontariusze naszej Organizacji brali udział w konferencjach, warsztatach i seminariach szkoleniowych dotyczących różnych dziedzin działalności.

Jednym z najważniejszych wydarzeń było spotkanie partnerskie między Polskim a Niemieckim Czerwonym Krzyżem, które odbyło się 26-28 marca 2004 r. w Ośrodku Szkoleniowym w Zgierzu. Celem tego spotkania było wzmocnienie dotychczasowej współpracy, szczególnie na poziomach okręgowym i rejonowym. Ze strony niemieckiej uczestniczyły 24 osoby, PCK reprezentowali: po 2 przedstawiciele zarządów okręgowych PCK, pracownicy biura ZG, Sekretarz Generalny ZG PCK, członkowie Krajowej Rady Młodzieżowej oraz Społeczni Instruktorzy PCK (SIM PCK) wolontariusze Łódzkiego ZO PCK. Po prezentacji obu Stowarzyszeń, dalsze dyskusje i pracę prowadzono w ramach trzech warsztatów tematycznych:

1. Sprawy młodzieżowe – programy, współpraca ze szkolnymi kołami PCK, wymiana młodzieży, wspólne akcje i kampanie,
2. Instytucje i programy UE ważne dla działalności CK, wpływ przystąpienia Polski do Unii na Polski Czerwony Krzyż. Współpraca z NCK w przygotowaniu PCK do funkcjonowania w nowych realiach europejskich, możliwość składania wspólnych projektów do UE,
3. Przygotowanie na wypadek klęsk żywiołowych i katastrof – program tworzenia Grup Pomocy Humanitarnej oraz współpraca przygraniczna (zagrożenia powodziowe).

Rezultatem warsztatów było określenie problemów i potrzeb w poszczególnych dziedzinach oraz wstępne ustalenie dalszych kroków i przedsięwzięć. W trakcie spotkania zarządy okręgowe przedstawiały swoją działalność oraz kierunki, w których chciałyby podjąć współpracę z zarządami terenowymi NCK. Nawiązano wiele kontaktów roboczych, które powinny zaowocować konkretnymi projektami w przyszłości.

Odbyły się także robocze spotkania Zarządów Głównych obu Stowarzyszeń, w wyniku których NCK zadeklarował min. pełne poparcie dla Programu Rozwoju Organizacyjnego PCK, wspierając go kwotą 45.000 EURO na rok 2004. NCK wyraził także wolę wsparcia innych projektów PCK, szczególnie dotyczących rozwoju szkolnych kół PCK. Bezpośrednim efektem spotkania były tygodniowe wizyty studyjne odbyte przez 2 pracowników biura ZG PCK w ZG NCK w czerwcu i lipcu 2004 r. oraz inne spotkania dwustronne i wielostronne dotyczące współpracy, głównie w zakresie wspólnych projektów europejskich.

Ważnym wydarzeniem regionalnym było zorganizowanie przez Delegaturę Międzynarodowej Federacji i Słoweński Czerwony Krzyż, w Lublianie Spotkania Partnerskiego, które-

go celem było ułatwienie wzajemnego poznania się, nawiązania kontaktów, wymiany doświadczeń i wypracowanie propozycji wspólnych działań pomiędzy potencjalnymi partnerami. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele krajowych stowarzyszeń CK z Europy środkowej i zachodniej oraz MF CK i CP i MKCK. Omówiono zagadnienia dot. procesu rozwoju organizacyjnego w kilku stowarzyszeniach krajowych regionu, problemy HIV/AIDS, migracji, przygotowania i reagowania na wypadek klęsk i katastrof, problemy wolontariuszy i młodzieży. Szczególną uwagę poświęcono stopniowej likwidacji Delegatury Regionalnej Federacji z jednoczesnym przeniesieniem kompetencji i spraw na Biuro CK przy Unii Europejskiej w Brukseli.

W 2004 r. znaczna część aktywności międzynarodowej PCK była związana z Biurem Łącznikowym Czerwonego Krzyża w Brukseli oraz procesem rozszerzania Unii. Przedstawiciele PCK uczestniczyli w kilku spotkaniach informacyjno-szkoleniowych zorganizowanych przez Biuro CK/UE, mających na celu zapoznanie PCK z instytucjami UE i przygotowanie do funkcjonowania w zjednoczonej Europie.

PCK jest pełnoprawnym członkiem Biura Łącznikowego CK/UE. Dyrektor tego Biura Luc Henskens złożył swoją pierwszą wizytę w ZG PCK w dniach 9,10 września. Jej celem było zapoznanie p. Henskensa z władzami, pracownikami i działalnością PCK, z drugiej strony poznanie historii, mandatu i działalności Biura CK/UE.

W listopadzie i grudniu pracownicy współpracy międzynarodowej prowadzili przygotowania do Pierwszej Konferencji Przeglądowej Konwencji Ottawskiej, poprzez przygotowanie materiałów informacyjnych dla mediów i społeczeństwa oraz wizyt w MSZ i MON w sprawie uczestnictwa Polski w Konferencji, która odbyła się w Nairobi w dniach 29 listopada do 3 grudnia 2004 r. Było to najważniejsze wydarzenie w dotychczasowej historii starań o wyeliminowanie min przeciwpiechotnych od czasu przyjęcia Konwencji w 1997 r.

Konferencja zakończyła się przyjęciem kompleksowego planu działań na lata 2005 - 2009, zawierającego 70 konkretnych zobowiązań w celu przyspieszenia niszczenia składów min, oczyszczenia zaminowanych obszarów i zapewnienia długofalowej pomocy ofiarom.

W Konferencji uczestniczyło ponad 1300 przedstawicieli państw, organizacji międzynarodowych i pozarządowych; PCK reprezentowała Katarzyna Derlicka.

W 2004 r. 8 zarządów okręgowych PCK współpracowało z Niemieckim Czerwonym Krzyżem (Dolnośląski, Lubuski, Małopolski, Podkarpacki, Pomorski, Warmińsko-Mazurski, Wielkopolski i Zachodniopomorski). Ponadto ZR w Środzie Śląskiej podpisał umowę o partnerstwie z NCK w Stuecklingen, Warmińsko-Mazurski Zarząd Okręgowy PCK współpracował z Rosyjskim i Flamandzkim CK; Śląski ZO PCK z Włoskim, Węgierskim i Chorwackim CK. Współpraca dotyczyła głównie wymiany młodzieży, wspólnych akcji letnich, szkoleń, wizyt i pomocy rzeczowej.

III 9. Biuro Informacji i Poszukiwań

W ciągu 2004 r. do Biura Informacji i Poszukiwań wpłynęło 16.448 listów z kraju i z zagranicy. Załatwiono 15.626 spraw, takich jak:

- wydano 1.677 zaświadczeń potwierdzające losy wojenne,
- przekazano 1.585 informacji o negatywnym wyniku starań o dokumenty,
- ustalono 782 aktualne miejsca pobytu osób poszukiwanych,
- przekazano 1192 informacje o negatywnym wyniku poszukiwań,
- rozpoczęto 4273 poszukiwania rodzin,
- podjęto 805 starań o uzyskanie dokumentów z archiwów krajowych i zagranicznych,
- ustalono 30 miejsc pochowania żołnierzy i cywilnych ofiar wojny,
- przekazano 57 informacji o negatywnym wyniku poszukiwań grobów wojennych,
- przekazano 73 message na teren b. Jugosławii i innych krajów objętych konfliktem zbrojnym,

- załatwiono korespondencje różną – krajową i zagraniczną, wymagającą obszernych wyjaśnień osobom zainteresowanym.

Wprowadzono do kartotek 1.846 nowych dokumentów pozyskanych z różnych archiwów krajowych i zagranicznych, przyjęto 5.295 interesantów.

Kontynuowano wprowadzanie do bazy danych oryginalnych dokumentów Biura - w 2004 r. wprowadzono 42.514 takich dokumentów.

W ramach prowadzonej modernizacji Biura Informacji i Poszukiwań, ze środków MSWiA zakupiono 3 zestawy komputerowe oraz wysokiej klasy skaner do dokumentów, pozwalający na tworzenie kopii bezpieczeństwa oryginalnych dokumentów znajdujących się w posiadaniu Biura. Zakupiono również 4 podręczne skanery umożliwiające poszczególnym pracownikom skanowanie dokumentów i uzupełnianie bazy danych QBINF o ich obraz. Ponadto dzięki wsparciu MKCK utworzono 3 kolejne stanowiska komputerowe oraz zakupiono faks.

Opracowano także "Moduł korespondencyjno-ewidencyjny" bazy danych QBINF, którego zadaniem jest monitorowanie korespondencji wchodzącej i wychodzącej z Biura i określenie na bieżąco statusu poszczególnych spraw. Ponadto Biuro zleciło stworzenie oprogramowania pod nazwą "Moduł Message", pozwalającego na rejestrowanie uchodźców, którzy zgłosili się do Biura, a tym samym na stworzenie bazy danych emigrantów, którzy wystąpili o poszukiwanie lub są poszukiwani przez swoich bliskich. Została także rozbudowana strona internetowa Biura Informacji i Poszukiwań, co umożliwi zarówno osobom zainteresowanym historycznym aspektem prac Biura jak i obecnymi pracami zapoznanie się z działaniami Biura.

Ponadto prowadzono ekshumacje zwłok żołnierzy niemieckich, poległych na terytorium Polski w czasie II wojny światowej. Ekshumowano szczątki ok. 5.000 żołnierzy.

We wrześniu wizytę w Biurze złożyła wolontariuszka Amerykańskiego Czerwonego Krzyża, która zbierała informacje o działalności Biur Poszukiwań krajowych stowarzyszeń CK do obszernej publikacji, jaką zamierza na ten temat wydać Amerykański Czerwony Krzyż.

Przedstawiciele PCK uczestniczyli:

- w posiedzeniu polsko-niemieckiej Komisji ds. grobownictwa wojennego, 20 - 22 października w Monachium,
- w naradzie przedstawicieli Biur Poszukiwań Krajowych Stowarzyszeń CK, 17-20.11.2004 r., w Genewie. Tematem posiedzenia, organizowanego przez MKCK było wzmocnienie stowarzyszeń krajowych CK w zakresie poszukiwań i łączenia rodzin oraz wymiana doświadczeń w tym zakresie.

IV. Promocja PCK

Wszystkie działania promocji w 2004 r. dotyczyły usprawnienia komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, a także promocji działalności organizacji, w tym lokalnych i ogólnopolskich inicjatyw z zakresu pomocy potrzebującym, programów edukacyjnych i różnych kampanii.

Oficjalna strona internetowa jest bardzo ważnym źródłem informacji dla członków, wolontariuszy i pracowników PCK, jak i osób spoza organizacji. W ostatnim roku strona główna została rozszerzona o dodatkowe trzy podstrony: www.pck.org.pl/ema, www.pck.org.pl/spotkania, www.pck.org.pl/europa. Powstaje też coraz więcej stron internetowych zarządów terenowych PCK, wzrasta też liczba użytkowników poczty elektronicznej. Obecnie ponad 200 osób spośród wszystkich zarządów posiadających dostęp do internetu ma konta e-mailowe na serwerze ZG PCK.

Zadaniem promocji było informowanie o działaniach statutowych podejmowanych zarówno na szczeblu centralnym - w ZG PCK, jak i przez struktury krajowe.

Bardzo dobrą formą promocji są wydawnictwa. W 2004 r. ukazały się 3 numery "Przeгляdu Czerwonokrzyskiego" (finansowane ze środków MKCK i MON), a dzięki współpracy z

MASTERLINK zostały bezpłatnie dostarczone do wszystkich zarządów okręgowych i rejonowych PCK. Ponadto regularnie ukazywały się Informator Młodzieży PCK, a także polskie wydanie kwartalnika "The Bridge".

V. Pozyskiwanie dochodów

Tradycyjne metody pozyskiwania dochodów na działalność to: kwesty uliczne, darowiźny, organizowanie koncertów charytatywnych, nawiązki sądowe, różne formy działalności gospodarczej, pozyskiwanie grantów itd.

W Zarządzie Głównym PCK realizowany jest program "Sieć Partnerów", prowadzone są odpłatne szkolenia udzielania pierwszej pomocy, w ramach Centrum Edukacji Pierwszej Pomocy, znaczące środki pozyskuje także Rada Pań PCK.

W 2004 r. "Sieć Partnerów PCK" pozyskała łącznie 1.218.579 zł., z czego 266.860 zł. przekazano na dożywianie dzieci w ramach projektu "Godne dzieciństwo", 203.876 zł na realizację programu E-kids network (otworzono 3 pracownie komputerowe z wyposażeniem dla osób niepełnosprawnych w Gdyni, Białymstoku i Warszawie).

Rada Pań PCK pozyskała w 2004 r. 254.284 zł. z czego 68.654 zł. przekazane zostało na dożywianie dzieci, kwotą 83.396 zł. dofinansowano kolonie i obozy socjalne organizowane przez zarządy okręgowe i rejonowe PCK, 20.800 zł. przeznaczono na udzielenie zapomóg indywidualnych, głównie dla dzieci z biednych rodzin. Ponadto Rada Pań PCK zorganizowała dwa koncerty dla dzieci, z okazji Dnia Dziecka i Mikołajek oraz dwa koncerty charytatywne dla sponsorów.

VI. Sprawy organizacyjne

W 2004 r. odbyło się 17 posiedzeń Zarządu Głównego PCK i 3 posiedzenia Krajowej Rady Reprezentantów PCK. Zarząd Główny PCK podjął w sumie 151 uchwał w sprawach ważnych dla Organizacji, dot. spraw finansowych, majątkowych, organizacyjnych oraz programowych.

Z dokumentacji nadesłanej przez zarządy okręgowe PCK wynika, że odbyły się 23 posiedzenia Okręgowych Rad Reprezentantów PCK i 116 posiedzeń Zarządów.

W lutym 2004 r. Krajowa Rada Reprezentantów PCK dokonała wyboru nowego Prezesa ZG PCK – dr. Andrzeja Trybusza. W styczniu 2004 r. zmarł, po długiej i ciężkiej chorobie, Aleksander Małachowski – Prezes Zarządu Głównego PCK. Nie było to bezpośrednią przyczyną zmiany personalnej, na tej kluczowej dla Organizacji funkcji, ponieważ Pan Małachowski złożył rezygnację wcześniej, na posiedzeniu Krajowej Rady Reprezentantów PCK 13 grudnia 2003 r. Nie była to też jedyna rezygnacja z funkcji w najwyższych władzach Organizacji. Z członkostwa w Zarządzie Głównym PCK zrezygnowali: Andrzej Wydro, Scholastyka Śniegowska i Maria Oleksy. Spowodowało to zmiany w składzie, Krajowa Rada Reprezentantów PCK wybrała nowych członków ZG PCK, tj. dr Elżbietę Mikos-Skuzę, dr Waldemara Kowalczyka i dr Krzysztofa Olbromskiego, zdecydowała także, że Zarząd Główny, do końca kadencji, która upływa w grudniu 2005 r., będzie pracował w 9 osobowym składzie. Ponadto Zarząd Główny powierzył dr. Elżbiecie Mikos-Skuzie funkcję wiceprezesa, a Łucji Andrzejczyk – skarbnika Zarządu Głównego PCK.

Zmiany personalne miały miejsce także w biurze Zarządu Głównego PCK i dotyczyły również kluczowych stanowisk, tj. dyrektora i głównego księgowego. W związku z rezygnacją Scholastyki Śniegowskiej z funkcji członka ZG PCK równocześnie Sekretarza Generalnego i dyrektora biura, w wyniku konkursu, na stanowisko dyrektora biura ZG PCK powołano Marka Malczewskiego. W końcu grudnia 2004 r. Zarząd Główny PCK zatwierdził nową strukturę biura ZG PCK i zgodnie ze znowelizowanym statutem wprowadził właściwą nomenklaturę

rę dot. stanowiska dyrektora. Znowelizowany statut, obowiązujący od 8.11.2004 r. wprowadza stanowisko Dyrektora Generalnego ZG PCK.

VII. Zatrudnienie

Według danych na 31 grudnia 2004 r. w zarządach okręgowych i rejonowych PCK było następujące zatrudnienie:

1. Na umowy o pracę - 1.497 osób (o 291 mniej niż w 2003 r.), w tym na czas nie określony 600 osób (o 167 mniej niż w roku 2003), na czas określony 897 osób (o 99 mniej niż w roku 2003).

Źródła finansowania płac, w przeliczeniu na etaty:

dochody własne - 302,55

Ministerstwo Zdrowia (wg. umowy) – 17,75

umowy dot. działalności opiekuńczej – 966,06

biura pracy i inne źródła – 86,00

2. na umowy-zlecenie - 2.555 osób (o 46 mniej niż w 2003 r.),

Źródła finansowania tego zatrudnienia to:

dochody własne - 267 osób i inne źródła – 2.288 osób.

Szczegóły dot. zatrudnienia w poszczególnych okręgach ilustrują tabele załączone do sprawozdania.

W biurze Zarządu Głównego PCK, w 2004 r. zatrudnionych było 97 osób na 89,98 etatów, w tym:

- w Biurze Informacji i Poszukiwań - 39 osób na 37,65 etatach,

- w działalności programowej, organizacyjnej i administracyjnej – 42 osoby na 38,25 etatach (w tym 1 osoba – urlop macierzyński, 1 osoba – urlop bezpłatny).

- w Aptekach PCK (działalność gospodarcza) – 16 osób na 14,08 etatach.

Zatrudnienie w biurze ZG PCK finansowane było w ramach umów, ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Biuro Informacji i Poszukiwań oraz 6 pracowników obsługi), Ministerstwa Zdrowia, z różnych programów oraz z dochodów własnych.

VIII. Ośrodki Szkoleniowe PCK

„Ośrodki Szkoleniowe PCK” prowadzą następujące Zarządy Okręgowe PCK:

- Dolnośląski (Jelenia Góra-Cieplice),

- Kujawsko-Pomorski (Toruń),

- Łódzki (Zgierz),

- Małopolski (Mszana Dolna),

- Wielkopolski (Ostrów Wielkopolski),

- Zachodniopomorski (Stargard Szczeciński)

Ośrodki te wykorzystywane były głównie do działalności zarobkowej takiej jak: turnusy rehabilitacyjne, kursy i szkolenia, imprezy okolicznościowe, wynajem pomieszczeń.

W Ośrodku w Jeleniej Górze – Cieplicach prowadzono:

1. Świetlicę Integracyjno -Terapeutyczną dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (30 osób dziennie),

2. stołówkę, która wydawała posiłki dla 50 osób dziennie (zlecenie MOPS),

3. zimowisko – 5 dni – w którym uczestniczyło 30 dzieci ze szkół podstawowych,

4. 3 turnusy kolonijne, 14 dniowe (lipiec-sierpień) dla – w sumie – 100 osób,

5. 4 turnusy półkolonii, 14 dniowe dla łącznie 163 dzieci,

6. w grudniu – spotkania świąteczne dla rodzin wielodzietnych (70 osób), wigilia dla osób starszych, samotnych, bezdomnych (140 osób), spotkanie świąteczne dla członków Jeleniogórskiej Koalicji Organizacji Pozarządowych,

7. comiesięczne spotkania Koła Krwiodawców

8. 4 kursy pierwszej pomocy dla 54 osób

W Zgierzu zorganizowano:

1. 11 kursów pierwszej pomocy dla 361 osób,
2. Olimpiadę PCK - 78 osób,

W Stargardzie Szczecińskim zorganizowano:

1. szkolenia pierwszej pomocy dla 121 osób,
2. 3 konkursy z zakresu promocji zdrowia w których uczestniczyło 66 osób,
3. konkurs mph – rejonowy w którym wzięło udział 20 osób,
4. akademię i spotkania dla krwiodawców – 80 osób,
5. spotkania grupy SIM, spotkania z opiekunami szkolnych kół PCK oraz spotkania z młodzieżą, w których wzięło udział łącznie 310 osób,
6. imprezę choinkową dla 67 dzieci oraz wydawanie paczek świątecznych dla 50 osób,
7. 10 posiedzeń władz statutowych.

Ośrodek w Ostrowie Wielkopolskim prowadził schronisko dla bezdomnych kobiet – ofiar przemocy w rodzinie oraz zespół interwencji kryzysowej. W 2004 r. z pomocy Ośrodka skorzystało 86 osób.

Ośrodek w Toruniu świadczył, na zlecenie, usługi noclegowe osobom bezdomnym, ofiarom przemocy w rodzinie, matkom samotnie wychowującym dzieci. Z pomocy Ośrodka w tym zakresie, w 2004 r., skorzystało 86 osób.

IX Podsumowanie i wnioski

Porównując dane obrazujące działalność Polskiego Czerwonego Krzyża w roku 2003 i 2004 można zaobserwować tendencje spadkowe, zarówno w ogólnej liczbie struktur podstawowych, rejonowych, liczby członków i wolontariuszy jak też w działalności programowej.

1. W priorytetowym kierunku – pomocy socjalnej osobom potrzebującym wsparcia, z jednej strony widoczny jest wzrost (np. opieka siostr PCK objęto o 1032 osoby więcej niż w 2003 r., udzielono socjalnej pomocy doraźnej 36024 osobom więcej), a z drugiej strony zaskakuje bardzo znaczący, w stosunku do 2003 r. spadek ilości wydawanych posiłków – aż o 572.856 mniej. Także środki pozyskane na ten cel były o ponad 840 tysięcy zł. mniejsze. Jednym z powodów takiej sytuacji mogło być zmniejszenie zaangażowania środków z programu „Sieć Partnerów”, wynikające z zakończenia 3 letniej współpracy z kilkoma firmami, które w latach poprzednich wносиły znaczący wkład w finansowanie dożywiania, szczególnie dzieci.

Trzeba przyznać, że zarządy okręgowe i rejonowe PCK wykonują ogromną pracę, aby jak najlepiej realizować strategiczny cel PCK na lata 2002-2010 – „polepszenie warunków życia osób potrzebujących poprzez niesienie pomocy stosownie do ich potrzeb i możliwości wszystkich struktur”. Jednym z pozytywnych efektów działań w tym zakresie jest utrzymująca się od kilku lat na mniej więcej równym poziomie liczba osób – ponad 400.000, którym rocznie udzielana jest pomoc doraźna. Gorzej wygląda sprawa w pomocy ciągłej, która powinna mieć stały charakter. Takim przykładem jest działalność opiekuńcza, realizowana głównie w oparciu o umowy z samorządami, po wygranych przetargach na to zadanie. Zarządy, na ogół radzą sobie z tym problemem, ale trudności, szczególnie finansowe pojawiają się, kiedy przetarg wygrywa firma konkurująca z PCK, lub usługi opiekuńcze są niewłaściwie skalkulowane. Generalnie warto byłoby podjąć trud oceny na ile pomoc udzielana przez PCK jest skuteczna i czy stosowane od lat formy są efektywne i jedyne możliwe. Powinien powstać program w tej dziedzinie, dla całej organizacji, wypracowany w możliwie szerokim gronie.

2. Efekty działalności w zakresie promocji honorowego krwiodawstwa to pozyskanie 428.820 litrów krwi, w tym 225.285 litrów (o 24.631 więcej niż w 2003 r.) od członków klubów HDK PCK. Przy czym w 2004 r. zmalała liczba klubów HDK PCK o 177 oraz liczba ich członków i wolontariuszy o 3.508. Oceniając sytuację w tej dziedzinie działalności PCK, szczególnie biorąc pod uwagę ilość pobieranej krwi, od wielu lat utrzymującej się na prawie tym samym poziomie, można by uznać, że wyniki są zadowalające. Ale jednak konieczne są zmiany w po-

dejsi do tej działalności, szczególnie do promocji honorowego krwiodawstwa. Tym bardziej, że pojawiła się konkurencyjna organizacja, która zdecydowanie wkroczyła na rynek z nowoczesnymi formami pozyskiwania krwiodawców.

3. W 2004 r. zorganizowano mniej niż w 2003 r. kursów pierwszej pomocy, a co się z tym wiąże przeszkolono mniej osób. Ta sytuacja powinna być bardzo głęboko przeanalizowana, tym bardziej, że dotyczy ograniczenia kolejnej sztandarowej działalności PCK, która powinna być dodatkowo źródłem znaczących dochodów.

4. Rok 2004 był kolejnym, w którym zmniejszyła się ogólna liczba struktur podstawowych oraz członków i wolontariuszy PCK. Okazało się także, że w dalszym ciągu istnieją jednostki podstawowe i rejony, które nie spełniają wymogów określonych statutem. Z przeprowadzonej, w pierwszym półroczu 2004 ankiety wyniknęło, że nie zostały zrealizowane uchwały Krajowej Rady Reprezentantów i Zarządu Głównego PCK w sprawie zlikwidowania ujawnionych nieprawidłowości w przestrzeganiu statutu. Stąd Zarząd Główny PCK podjął kolejną uchwałę zatwierdzającą harmonogram działań zmierzających do uporządkowania sytuacji. W zasadzie do 15 kwietnia 2005 r. powinna zakończyć się weryfikacja stanów organizacyjnych, ale wydaje się, że dopiero kampania sprawozdawczo-wyborcza może przyczynić się do uzdrowienia sytuacji, służącej także precyzowaniu i realizacji realnych programów i planów działania.

5. Bardzo poważnym problemem pozostaje w dalszym ciągu komunikacja pomiędzy strukturami Organizacji. Mimo znacznej poprawy, szczególnie unowocześniania narzędzi komunikacji, w dalszym ciągu odczuwane jest ogólne niedoinformowanie w różnych, niestety często bardzo ważnych sprawach. Bardzo uciążliwe jest nieterminowe udzielanie odpowiedzi. Nie dotyczy to tylko relacji Zarząd Główny – zarządy okręgowe PCK. Zauważalny jest w wielu przypadkach brak kontaktów pomiędzy zarządami okręgowymi i rejonowymi PCK a także z jednostkami podstawowymi. To osłabienie więzi wewnątrz Organizacji skutkuje często także problemami finansowymi.

6. We wszystkich działaniach, niezwykle istotna jest dyscyplina finansowa, właściwe planowanie, ocena efektywności podejmowanych i realizowanych przedsięwzięć. Z oceny działalności organizacji w 2004 r. wynika, że był to kolejny rok problemów finansowych wielu okręgów i rejonów. Generalnie, w całym Stowarzyszeniu konieczne jest zwiększenie dyscypliny finansowej.

7. Dużą szansą dla całej Organizacji jest realizacja Programu Rozwoju Organizacyjnego. Jest to z jednej strony bardzo trudne przedsięwzięcie, wymagające dużej pracy, ale z drugiej strony pozwoli unowocześnić organizację, lepiej nią zarządzać, skuteczniej pozyskiwać sojuszników i środki finansowe na działalność. Należy dołożyć starań, aby Program był znany, rozumiany i skutecznie realizowany zarówno w strukturach okręgowych, jak i rejonowych.

Opracowane w Dziale Organizacyjnym ZG PCK

Sprawozdanie z działalności PCK w 2004 r zostało zatwierdzone uchwałą nr 61/2005 Krajowej Rady Reprezentantów PCK w dniu 25 czerwca 2005 r.